

**ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ
ΠΟΥ ΔΟΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΟ
ΑΝΩΤΑΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΚΥΠΡΟΥ**

**ΚΑΤ' ΕΦΕΣΗ
ΚΑΙ
ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ
(Μέρος 3, ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ)
(Αποφάσεις Ολομέλειας)**

11 Ιανουαρίου 1994

[Α. ΛΟΙΖΟΥ, Π., ΠΙΚΗΣ, ΚΟΥΡΡΗΣ, ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, ΧΑΤΖΗΤΣΑΓ-
ΓΑΡΗΣ, ΠΟΓΙΑΤΖΗΣ, ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, ΝΙΚΗΤΑΣ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ,
Δ/στές]

**ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 140 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,**

Αιτητής,

v.

ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ (ΑΡ.1),

Καθ' ης η αίτηση.

(Αναφορά Αρ. 8/91).

5 *Συνταγματικό Δίκαιο — Συνταγματικότητα νόμων — Σύνταγμα
Άρθρο 140 — Αναφορά από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας για
γνωμάτευση από το Ανώτατο Δικαστήριο κατά πόσο ο "Περί κατα-
γραφής μη Αδειούχων Καταλυμάτων Νόμος του 1991" ευρίσκεται
σε αντίθεση και είναι ασύμφωνος προς τις διατάξεις των Άρθρων
12, 19, 28, 30, 35, 46, 54, 58, 61, 80.2 και 179 του Συντάγματος.*

Τεκμήριο αθωότητας — Σύνταγμα Άρθρο 12.4 — Εμπεριέχει και το

δικαίωμα της μη αυτοενοχοποίησης — Παραβίαση του Άρθρου 12.4 του Συντάγματος από τον κρινόμενο Νόμο είχε σαν αποτέλεσμα την αντισυνταγματικότητά του.

Η Ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου, αφού εξέτασε το θέμα που εγέρθηκε ενώπιόν της, γνωμάτευσε ομόφωνα ότι ο υπό κρίση Νόμος βρίσκεται σε αντίθεση και είναι ασύμφωνος προς τις διατάξεις του Άρθρου 12.4 και κατ' επέκταση του Άρθρου 179 του Συντάγματος για τους πιο κάτω λόγους:

1. Ο υπό κρίση Νόμος παραβιάζει το τεκμήριο της αθωότητας το οποίο κατοχυρώνεται από την παράγραφο 4 του Άρθρου 12 του Συντάγματος, το οποίο προβλέπει ότι "ο κατηγορούμενος δι' αδικημά τι θεωρείται αθώος, μέχρις ου αποδειχθεί ένοχος σύμφωνα προς τον νόμον". Το τεκμήριο της αθωότητας συμπεριλαμβάνει και το δικαίωμα της μη αυτοενοχοποίησης το οποίο απαντάται και στο Αγγλικό Κοινοδίκαιο και είναι ενσωματωμένο στο νομικό μας σύστημα.

2. Ο υπό κρίση Νόμος υποχρεώνει τους ιδιοκτήτες μη αδειούχων καταλυμάτων να προβούν σε δήλωση ανεξάρτητα από τις συνέπειές του και κατ' αντίθεση προς το δικαίωμα το οποίο κατοχυρώνεται με το Άρθρο 12.4 του Συντάγματος.

Η παρούσα Γνωμάτευση κοινοποιείται σύμφωνα με το Άρθρο 140 του Συντάγματος στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Ο υπό κρίση Νόμος κρίθηκε αντισυνταγματικός.

Αναφορά. 25

Αναφορά του Προέδρου της Δημοκρατίας με την οποία ζητά γνωμάτευση κατά πόσο ο "Περί Καταγραφής μη Αδειούχων Καταλυμάτων Νόμος του 1991" βρίσκεται σε αντίθεση με τις διατάξεις των άρθρων 12, 19, 28, 30, 35, 46, 54, 58, 61, 80.2 και 179 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Μ. Τριανταφυλλίδης, Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας με Λ. Λουκαΐδη, Βοηθό Γενικό Εισαγγελέα, Τ. Πολυχρονίδου (δ/νίς) Δικηγόρος της Δημοκρατίας Α' και Μ. Μαλακτού - Παμπαλλή (κα) Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τον αιτητή. 35

Μ. Χριστοφίδης, για τους καθ' ων η αίτηση.

Cur. adv. vult.

3 Α.Α.Δ. Πρόεδρος Δημοκρατίας ν. Βουλής Αντ. (Αρ.1)

Α. ΛΟΙΖΟΥ, Π. ανάγνωσε την ακόλουθη γνωμάτευση:
Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας καταχώρησε στο Ανώτατο Δικαστήριο δυνάμει του Άρθρου 140 του Συντάγματος την Αναφορά αυτή για Γνωμάτευση κατά πόσο ο "Περί
5 Καταγραφής μη Αδειούχων Καταλυμάτων Νόμος του 1991" ευρίσκεται σε αντίθεση και είναι ασύμφωνος προς τις διατάξεις των Άρθρων 12, 19, 28, 30, 35, 46, 54, 58, 61, 80.2 και 179 του Συντάγματος της Κυπριακής Δημοκρατίας.

10 Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας κατάθεσε Πρόταση Νόμου τιτλοφορούμενη ως "Ο Νόμος που Προνοεί για την Καταγραφή σε Μητρώο των μη Αδειούχων Υποστατικών που Παρέχουν Κατάλυμα 'Υπνου".

15 Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας μελέτησε την πιο πάνω Πρόταση Νόμου σε συνεδρία της στις 12 Μαρτίου 1991 και αποφάσισε να εισηγηθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων τη ψήφισή της σε Νόμο.

20 Η Βουλή των Αντιπροσώπων, βάσει της πιο πάνω Πρότασης Νόμου, ψήφισε, στις 21 Μαρτίου 1991, τον επίδικο "Περί Καταγραφής μη Αδειούχων Καταλυμάτων Νόμο του 1991." (Το κείμενο του Νόμου επισυνάπτεται).

25 Η Βουλή των Αντιπροσώπων κοινοποίησε τον πιο πάνω Νόμο στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας για έκδοση, σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Στις 4 Απριλίου 1991 ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ανέπεμψε τον εν λόγω Νόμο στη Βουλή των Αντιπροσώπων για επανεξέταση, δυνάμει του Άρθρου 51.1 του Συντάγματος.

30 Στις 9 Απριλίου 1991 η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εμπορίου και Βιομηχανίας επανεξέτασε τον πιο πάνω Νόμο ενόψει της Αναπομπής και στις 11 Απριλίου 1991 η Βουλή των Αντιπροσώπων επανεξέτασε τον πιο πάνω Νόμο και αποφάσισε να εμμένει στην απόφασή της για τη

ψήφισή του και πληροφόρησε τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας για την εν λόγω απόφασή της.

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, κατόπιν συμβουλής του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, αποφάσισε να καταχωρήσει την παρούσα Αναφορά στο Ανώτατο Δικαστήριο, δυνάμει του Άρθρου 140 του Συντάγματος. 5

Είναι η εισήγηση του Γενικού Εισαγγελέα ότι η απόφαση για καταγραφή και για τη διαδικασία καταγραφής, των μη αδειούχων καταλυμάτων αποτελεί αποκλειστικά άσκηση Εκτελεστικής Εξουσίας, η οποία διασφαλίζεται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, σύμφωνα με το Άρθρο 46 του Συντάγματος, από το Υπουργικό Συμβούλιο, σύμφωνα με το Άρθρο 54 του Συντάγματος, και από τον οικείο Υπουργό, σύμφωνα με το Άρθρο 58 του Συντάγματος, και γι' αυτό ο επίδικος Νόμος ευρίσκεται σε αντίθεση και είναι ασύμφωνος προς τα Άρθρα 46, 54 και 58 του Συντάγματος. Επίσης, εκφεύγει των ορίων του Άρθρου 61 του Συντάγματος και γι' αυτό ευρίσκεται σε αντίθεση και είναι ασύμφωνος και προς το Άρθρο αυτό, και παραβαίνει και την Αρχή του Διαχωρισμού των Εξουσιών που διέπει το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας. 10
15
20

Ο υπό κρίση νόμος ευρίσκεται σε αντίθεση και είναι ασύμφωνος προς το Άρθρο 80.2 του Συντάγματος, γιατί συνεπάγεται αύξηση των υπό του Προϋπολογισμού προβλεπόμενων εξόδων και έχει ψηφισθεί βάσει Πρότασης Νόμου Βουλευτών και όχι βάσει Νομοσχεδίου της Εκτελεστικής Εξουσίας. 25

Ο υπό κρίση Νόμος υποχρεώνει τους ιδιοκτήτες μη αδειούχων καταλυμάτων να αυτοενοχοποιηθούν ότι διατηρούν, κατά παράβαση κειμένης Νομοθεσίας, μη αδειούχα καταλύματα και γι' αυτό ευρίσκεται σε αντίθεση προς τις διατάξεις των Άρθρων 12, 19 και 30 του Συντάγματος. 30

Ο υπό κρίση Νόμος, επειδή καθιερώνει, σε σημαντικό βαθμό, ίση μεταχείριση των ιδιοκτητών αδειούχων καταλυμάτων και των ιδιοκτητών μη αδειούχων καταλυμάτων, 35

και επειδή επιβάλλει υποχρέωση αυτοενοχοποίησης στους ιδιοκτήτες μη αδειούχων καταλυμάτων, ενώ τέτοια υποχρέωση δεν επιβάλλεται δια νόμου σε άλλα πρόσωπα που παραβαίνουν νομοθετικές διατάξεις παρομοίας φύσεως,
5 ευρίσκεται σε αντίθεση και είναι ασύμφωνος προς το Άρθρο 28 του Συντάγματος.

Ο υπό κρίση Νόμος, επειδή ευρίσκεται σε αντίθεση και είναι ασύμφωνος προς τα Άρθρα 12, 19, 28 και 30 του Συντάγματος ευρίσκεται σε αντίθεση και είναι ασύμφωνος και
10 προς το Άρθρο 35 του Συντάγματος.

Ο υπό κρίση Νόμος, επειδή ευρίσκεται σε αντίθεση και είναι ασύμφωνος προς τα Άρθρα 12, 19, 28, 30, 35, 46, 54, 58, 61 και 80.2 του Συντάγματος, και προς την Αρχή του Διαχωρισμού των Εξουσιών, ευρίσκεται σε αντίθεση και
15 είναι ασύμφωνος και προς το Άρθρο 179 του Συντάγματος.

Από μέρους της Βουλής των Αντιπροσώπων έχει υποβληθεί ότι,

(α) Ο "Περί Καταγραφής μη Αδειούχων Καταλυμάτων Νόμος του 1991" δεν βρίσκεται σε αντίθεση και δεν συγκρούεται ούτε είναι ασύμφωνος προς τις διατάξεις των Άρθρων 12, 19, 28, 30, 35, 46, 54, 58, 61, 80.2 και 179 του Συντάγματος και προς την αρχή διακρίσεως των εξουσιών που διέπει το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας.
20
25

(β) Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψήφισε τον "Περί Καταγραφής μη Αδειούχων Καταλυμάτων Νόμο του 1991" μέσα στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων και αναφαίρετων εξουσιών της.

30 Το Ανώτατο Δικαστήριο, αφού άκουσε τις απόψεις του Προέδρου της Δημοκρατίας και της Βουλής των Αντιπροσώπων σύμφωνα με τη δεύτερη παράγραφο του Άρθρου 140 του Συντάγματος, ερεύνησε το θέμα που τέθηκε υπό την κρίση του και η ομόφωνη Γνωμάτευσή του είναι η

ακόλουθη:

Ο υπό κρίση Νόμος παραβιάζει το τεκμήριο της αθώοτητας το οποίο κατοχυρώνεται από την παράγραφο 4 του Άρθρου 12 του Συντάγματος, το οποίο προβλέπει ότι "ο κατηγορούμενος δι' αδίκημά τι θεωρείται αθώος, μέχρις 5 ου αποδειχθεί ένοχος συμφώνως προς τον νόμον". Το τεκμήριο της αθώοτητας εμπεριέχει και το δικαίωμα της μη αυτοενοχοποίησης της κατά Νόμο υποχρεωτικής αυτοενοχοποίησης, το οποίο αποκτάται και στο Αγγλικό Κοινοδικαίο και είναι ενσωματωμένο στο νομικό μας σύστημα. 10

Στην προκειμένη περίπτωση οι ιδιοκτήτες μη αδειούχων καταλυμάτων υποχρεούνται από το Νόμο να προβούν σε δήλωση ανεξάρτητα από τις συνέπειές του και κατ' αντίθεση προς το δικαίωμα το οποίο κατοχυρώνει το Άρθρο 12.4 του Συντάγματος. 15

Για τους πιο πάνω λόγους, ο υπό κρίση Νόμος βρίσκεται σε αντίθεση και είναι ασύμφωνος προς τις διατάξεις του Άρθρου 12.4 και κατ' επέκταση του Άρθρου 179 του Συντάγματος.

Η παρούσα Γνωμάτευση κοινοποιείται σύμφωνα με το 20 Άρθρο 140 του Συντάγματος στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Ο υπό κρίση Νόμος κρίθηκε αντισυνταγματικός.

ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΠΡΟΝΟΕΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΣΕ ΜΗΤΡΩΟ ΤΩΝ ΜΗ ΑΔΕΙΟΥΧΩΝ ΥΠΟΣΤΑΤΙΚΩΝ ΠΟΥ ΠΑΡΕΧΟΥΝ ΚΑΤΑΛΥΜΑ ΥΠΝΟΥ

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

5 Συνοπτικός τίτλος. 1. Ο Νόμος αυτός θα αναφέρεται ως ο περί Καταγραφής Μη Αδειούχων Καταλυμάτων Νόμος του 1981.

Ερμηνεία 2. Στο Νόμο αυτό, εκτός αν προκύπτει διαφορετικά από το κείμενο -

10 "μη αδειούχο κατάλυμα" σημαίνει επιπλωμένο διαμέρισμα, οικίσκο, έπαυλη ή παρόμοιας φύσης υποστατικό, στο οποίο παρέχεται πρόσκαιρο κατάλυμα ύπνου για τουριστικούς σκοπούς, εφόσον το υποστατικό αυτό στερείται άδειας σύμφωνα με τις
15 40 του 1969 διατάξεις των περί Ξενοδοχείων και Τουριστικών Καταλυμάτων Νόμων του 1969 έως
52 του 1970 17 του 1973 1985 ή δεν πληροί όλες τις αναγκαίες προϋποθέσεις για απόκτηση άδειας σύμφωνα με
34 του 1974 τις διατάξεις των ίδιων Νόμων·
20 28 του 1985.

"μητρώο" σημαίνει το μητρώο καταγραφής μη αδειούχων καταλυμάτων που θα ετοιμαστεί σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου αυτού·

25 54 του 1969 "Όργανισμός" σημαίνει τον Κυπριακό
50 του 1977 Οργανισμό Τουρισμού, που ιδρύθηκε με
49 του 1978 βάση τον περί Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού Νόμο.
62 του 1979
66 του 1980
30 63 του 1981

- Καταγραφή
αδειούχων
καταλυμάτων
- 3.(1) Κάθε μη αδειούχο καταλύμα υπόκει-
ται σε καταγραφή σύμφωνα με τις διατάξεις
του Νόμου αυτού.
- (2) Από τις πρόνοιες του Νόμου αυτού
εξαιρούνται τα πιο κάτω υποστατικά: 5
- (α) Μεμονωμένα δωμάτια που συνιστούν
μέρος ιδιωτικής οικίας.
- (β) Υποστατικά που συνήθως δε διατίθε-
νται για τουριστικούς σκοπούς σε πρόσωπα
άλλα από τους ιδιοκτήτες τους. 10
- (γ) Υποστατικά που ανήκουν σε αλλοδα-
πούς.
- Αίτηση για
καταγραφή
4. Ο ιδιοκτήτης υφιστάμενου μη αδειού-
χου καταλύματος ή εξουσιοδοτημένος αντι-
πρόσωπός του οφείλει, μέσα σε έξι μήνες 15
από την έναρξη της ισχύος του Νόμου
αυτού, να υποβάλει στον Οργανισμό αίτηση
για καταγραφή του στο Μητρώο.
- Τύπος και
τέλη αίτησης
για καταγρα-
φή
- 5.(1) Η αίτηση για καταγραφή του μη
αδειούχου καταλύματος υποβάλλεται κατά 20
τον τύπο που θα απαιτήσει ο Οργανισμός.
- (2) Η αίτηση για καταγραφή του μη
αδειούχου καταλύματος υπόκειται σε τέλος
ύψους είκοσι λιρών που καταβάλλεται κατά
την υποβολή της αίτησης. 25
- Μητρώο
εγγραφής
6. Ο Οργανισμός τηρεί μητρώο, στο
οποίο καταγράφεται το όνομα του ιδιοκτήτη
του μη αδειούχου καταλύματος ή του εξου-
σιοδοτημένου αντιπροσώπου του και όποια
άλλα στοιχεία κριθούν αναγκαία από τον 30
Οργανισμό.

- Περιοριστι
κές διατά-
ξεις.
40 του 1969
5 52 του 1970
- 17 του 1973
34 του 1974
28 του 1985
10 Επίσημη
Εφημερίδα
- 15 Παράρτημα
τρίτο:
20.9.1974
12.7.1985
- 20
- Έκταση
25
7. Η καταγραφή στο μητρώο μη αδειούχου καταλύματος δεν παρέχει οποιαδήποτε δικαιώματα τα οποία απορρέουν από τους υφιστάμενους περί Ξενοδοχείων και Τουριστικών Καταλυμάτων Νόμους του 1969 έως 1985 και τους περί Ξενοδοχείων και Τουριστικών Καταλυμάτων (Ωργανωμένα Διαμερίσματα και Συγκροτήματα Τουριστικών Επαύλεων) Κανονισμούς του 1974 και 1985.
8. Πρόσωπο το οποίο, ενώ υποχρεούται να συμμορφώνεται προς τις διατάξεις του Νόμου αυτού, αρνείται εκούσια ή αμελεί να συμμορφωθεί ή παραβαίνει οποιαδήποτε από αυτές είναι ένοχο αδικήματος και σε περίπτωση καταδίκης του υπόκειται σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τις διακόσιες λίρες.
9. Οι διατάξεις του Νόμου αυτού εφαρμόζονται μόνο για τα μη αδειούχα καταλύματα που λειτουργούσαν μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 1990.